

Luvallista finanssipalvelua vai pelkkää huijausta?

Sijoitusmessut 16.–17.11.2011

- Suomen rahoitus- ja vakuutusvalvontaviranomainen
- Valvoo mm. pankkeja, vakuutus- ja eläkeyhtiöitä, sijoituspalveluyrityksiä, rahastoyhtiöitä, arvopaperikeskusta ja pörssiä
- Lisäksi valvoo listayhtiöiden tiedonantovelvollisuutta ja kaupankäyntiä arvopapereilla

- Luvallista toimintaa
 - Monimuotoinen kenttä
 - Ketkä myyvät sijoitustuotteita
 - Neuvontapalvelut
 - Yhteenvedo
- Menettelytavat ja asiakkaansuoja
 - Menettelytapavelvoitteet
 - Tyytymätön asiakas
- Huijaukset
 - Huijauksen monet muodot
 - Sijoitushuijaukset

- Useita eri palveluntarjoajia eri rahoitusalan toimialoilla
- Monilla tarjolla samat tuotteet toimialasta riippumatta
- Tuotteista vastaava taho joko tuotteen tarjoaja tai kaukana ketjussa
- Ulkomainen ulottuvuus; palveluntarjonta rajan yli tai sivukonttorista
- Erilaiset tarjontamallit
 - Perinteiset konttorit
 - Posti
 - Netti
 - Puhelin
 - Suoramyynti

- Sijoitustuotteita saa tarjota vain toimiluvalla tai rekisteröitymällä
 - Toimiluvan myöntää Finanssivalvonta eli Fiva (pankit, sijoituspalveluyritykset, rahastoyhtiöt ja vakuutusyhtiöt)
 - Rekisteröinnin tekee Fiva (vakuutusasiamiehet ja -meklarit)
 - Toimilupa voi olla ulkomaisen viranomaisen myöntämä → edellytys, että kotivaltion valvoja on ilmoittanut (notifioinut) Fivalle ulkomaisesta palveluntarjoajasta
 - Fivan verkkopalvelusta ilmenevät kaikki toimiluvan omaavat ja rekisteröidyt sekä notifioidut (Finanssivalvonta.fi)

EBA laatinut uuden arvion eurooppalaisten pankkien pääomatarpeesta

EBA on uudessa arviossaan nostanut pankeilta edellytettävää ydinvakavaraisuuden (Core Tier 1) vähimmäistavoitetasoa 9 prosenttiin. Suomalaispankit eivät arvion mukaan tarvitse vakavaraisuuden vahvistamista. EBA:n arviossa otetaan huomioon täysimääräisesti eurooppalaisten valtioiden velkakirjojen markkina-arvojen muutokset. > [Lue lisää](#)

Älä lankea huijaustrytykseen!

Pankkien asiakkaiden asiointitunnuksia on viime aikoina yritetty urkkia huijausviestien avulla. Viestit on usein naamioitu näyttämään pankkien asiakaspalveluviesteiltä ja ne on osoitettu pankkien asiakkaille henkilökohtaisesti. Pankki, poliisi, vakuutusyhtiö tai viranomainen ei kuitenkaan koskaan soita tai lähetä sähköpostia kysyäkseen asiointitunnuksia. > [Lue lisää](#)

Fiva luennoi rahamuseossa – Miten kotitaloudet voivat hallita lainariskejään?

Finanssivalvonta pitää syksyllä 2011 kaksi luentoa rahamuseossa Studia monetaria -yleisluentoasarjassa. Tiistaina 15.11. Fivan apulaisjohtaja Jukka Vesala ja tutkija Peter Palmroos puhuvat aiheesta "Millaiset ovat Suomen asuntolainamarkkinat ja miten kotitaloudet voivat hallita lainariskejään?". > [Lue lisää](#)

Uusimmat julkaisut ja tiedotteet

- 10.11.2011 | Valvottavatieote
EIOPAlla konsultaatio valitusten käsitteilyä vakuutusyhtiöissä koskevista ohjeista ja raportista
- 7.11.2011 | Verkkouutinen
Peruspankkipalveluiden saatavuus ennallaan, palvelumaksuihin kiinnitetään jatkossa enemmän huomiota
- 7.11.2011 | Valvottavatieote
Peruspankkipalveluiden saatavuus ja hinnoittelu, muutoksia tulossa
- 3.11.2011 | Lausuntopyyntö
Lausuntopyyntö toiminnan ulkoistamista koskevista määräyksistä ja ohjeista
- 3.11.2011 | Verkkouutinen
Vakuutuslaitosten GIIPS-allistumat pienentyneet kesäkuun lopusta – erityisesti valtioonlainariskit vähentyneet
- 3.11.2011 | Valvottavatieote
EIOPA julkaisi Variable annuities -tuotteita koskevan raportin
- 1.11.2011 | Valvottavatieote
Finanssivalvonnan arvopaperistamisen vakavaraisuusvaatimuksesta annetun standardin 4.3n muutos
- 1.11.2011 | Valvottavatieote
Uusi toimenpidehinnasto voimaan 1.11.2011
- 31.10.2011 | Verkkouutinen
Selvitys lakisääteisen tapaturmavakuutuksen kannattavuudesta 2002–2010: Maksutaso turvaa edelleen vakuutetut edut
- 28.10.2011 | Lausuntopyyntö
Kutsu julkiseen kuulemiseen: Pitkäaikaisäästämissopimusten ja vakuutusten kulujen ja tuottojen ilmoittamista koskevat määräykset ja ohjeet

> [Lisää](#)

Finanssiasiakkaalle

Finanssiasiakas.fi-sivustolle on koottu perustietoa rahoitusmarkkinoilla tarjottavista tuotteista ja palveluista.

- > [Finanssiasiakas.fi-sivustolle](#)
- > [Fivan varoitustilastat](#)

Ongelmatilanteissa Sinua auttavat:

- Vakuutus- ja rahoitusneuvonta FINE (Pankki-, Vakuutus- ja Arvopaperilautakunta)
> [fine.fi](#)
- Kuluttajaoikeusneuvoja
> [kuluttajavirasto.fi](#)
- Finanssivalvonnan puhelinneuvonta pankki-, sijoitus- ja vakuutusasiakkailla
Puhelin 0800 050 99
> [Lue lisää](#)

Listayhtiöille

Listayhtiöille-sivustolle on koottu tietoa

- listautumisesta
- esitteistä
- tiedonantovelvollisuudesta
- sisäpiiriasioista

> [Listayhtiöille-sivustolle](#)

Pikalinkit

- > Uusi määräyskokoelma
- > Rahoitussektorin standardit
- > Vakuutussektorin määräys- ja ohjekokoelma
- > Valvottavuudet
- > Notifikaatioluettelot
- > Vakuutusudustajien rekisteröityminen
- > Maksupalveluja tarjoavat yhteisöt
- > Vakuutussektorin tiedonkeruulomakkeet
- > Rahoitussektorin tiedonkeruuvellukset
- > Sisäpiirilomakkeet
- > Liputusilmoituslomakkeet
- > Esiterekisteri

Ketkä myyvät sijoitustuotteita? (1)

- Pankit
 - Strukturoidut talletukset
 - Osakkeet, joukkovelkakirjat ja muut arvopaperit sekä johdannaiset
 - Rahasto-osuudet (kotimaiset ja ulkomaiset)
 - Sijoitussidonnaiset vakuutukset
- Sijoituspalveluyritykset
 - Osakkeet, joukkovelkakirjat ja muut arvopaperit sekä johdannaiset
 - Rahasto-osuudet (kotimaiset ja ulkomaiset)
 - Sijoitussidonnaiset vakuutukset
- Rahastoyhtiöt
 - Rahasto-osuudet (kotimaiset ja ulkomaiset)

Ketkä myyvät sijoitustuotteita? (2)

- Yhteissijoitusyrietykset (ulkomaiset sijoitusrahastot)
 - Ulkomaiset rahasto-osuudet
- Vakuutusyhtiöt
 - Sijoitussidonnaiset vakuutukset
 - Rahasto-osuudet (kotimaiset ja ulkomaiset)
 - Strukturoitujen talletusten markkinointi
 - Osakkeet, joukkovelkakirjat ja muut arvopaperit sekä johdannaiset
- Vakuutusmeklarit
 - Sijoitussidonnaiset vakuutukset
 - Rahasto-osuudet (kotimaiset ja ulkomaiset)
 - Osakkeet, joukkovelkakirjat ja muut arvopaperit sekä johdannaiset

- Sijoitustuotteita voi myös tarjota toisen palveluntarjoajan toimiluvan alla
 - Asiamiehet
 - Vakuutusyhtiöiden asiamiehet rekisteröidään Fivaan
 - Rahastoyhtiöiden tai pankkien asiamiehiä ei rekisteröidä
 - Sidonnaisasiamiehet
 - Sijoituspalveluyritysten ja pankkien sijoituspalveluja tarjoavat sidonnaisasiamiehet ilmoitetaan Fivalle
 - Luettelo käytettävistä sidonnaisasiamiehistä on sijoituspalveluyrityksillä/sijoituspalveluja tarjoavilla pankeilla

Talletukset

■ Esim. strukturoitu talletus

- Rahasto-osuus
- Osakkeet
- Joukkovelkakirjalainat (esim. indeksilainat)
- Muut arvopaperit (esim. warrantit)
- Johdannaissopimukset

Arvopaperit

Rahoitusvälineet

Vakuutukset

■ Sijoitussidonnainen vakuutus

Mitä neuvontapalvelua olen ostamassa?

- Ostanko vain sijoitustuotetta vai myös siihen liittyvää neuvontaa?
Millaista neuvontaa ostan?
- Kuka saa antaa sijoitusneuvontaa?
 - Pankit ja näiden sidonnaisasiamiehet
 - Sijoituspalveluyritykset, jos niiden toimilupa mahdollistaa sen sekä niiden sidonnaisasiamiehet
 - Rahastoyhtiöt , jos niiden toimilupa mahdollistaa sen
- Sijoitusneuvontaa voidaan antaa vain rahoitusvälineestä (arvopaperi tai johdannainen)
- Onko sijoitussidonnaisista vakuutuksista annettu neuvonta sijoitusneuvontaa? Ei ole. Vakuutus ei ole rahoitusväline.
- Onko strukturoidusta talletuksesta annettu neuvonta sijoitusneuvontaa? Ei ole. Talletus on saatava, ei rahoitusväline.

Muista!

- **Selvitä** itse palveluntarjoajan taustat ja kokemus.
- **Varmista**, että palveluntarjoaja on todella olemassa ja tekee, mitä lupaa.
- **Vertaile** tuotteita ja kilpailuta tarjouksia.
- **Tutustu** annettuun materiaaliin ja tarvittaessa selvitä itse lisää.
- **Kysy** rohkeasti myyjältä epäselvät asiat.
- **Osta vain, jos ymmärrät**, mitä olet ostamassa.

- Sijoitussidonnainen vakuutus
 - säästämistä ja sijoittamista **vakuutuksen** keinoin
 - vakuutuksenantajan tiedonantovelvollisuus – ”sijoituskohteiden valinnan kannalta olennaiset seikat ottaen huomioon sijoituskokemus ja tavoitteet (VaksL 5)”,
 - vastuu puutteellisista ja virheellisistä tiedoista (VaksL 9)
- ...” vakuutus sopimuksen katsotaan olevan voimassa sen sisältöisenä kuin vakuutuksenottajalla on saamiensa tietojen perusteella ollut aiheutta käsittää....”

Menettelytapavelvoitteet sijoituspalvelussa (Arvopaperimarkkinalaki 4:1–13)

Markkinointi

- Arvopapereiden markkinointi ei saa olla totuudenvastaista tai harhaanjohtavaa

Asiakasluokittelu

- Ei-ammattimaiset
- Ammattimaiset
- Hyväksyttävät vastapuolet

Tiedonantovelvollisuus ei-ammattimaiselle asiakkaalle

Palveluntarjoajan tiedot, palvelu tuote, kulut, jne.

Ammattimaiset asiakkaat: yleiskuvaus tarpeen mukaan

Asiakkaan tiedonhankkimisvelvollisuus/kyselyoikeus/siviilirohkeus

Palvelun soveltuvuusarvio

- Sijoitusneuvonnassa ja omaisuudenhoidossa
- Soveltuvuus asiakkaan riskinkantokykyyn ja -haluun

Asianmukaisuusarvio

- Arvopaperin välitys ja muut sijoituspalvelut
- Ei-ammattimaiselle asiakkaalle tehtävä arvio
- Asiakkaan tietämyksen ja kokoemuksen arviointi

Asiakassopimusten sisältöön liittyvät vaatimukset

- Asiakassopimusten laatimisvelvoite (paitsi ammattimaisille asiakkaille ja annettaessa sijoitus-neuvontaa)
- Sopimuksessa ei saa käyttää hyvän tavan vastaista tai asiakkaan kannalta kohtuutonta ehtoa.

Tyytymättömyyden aiheet – huijaustako/harhaan johdettu?

- En olisi tehnyt sopimusta, jos riskistä olisi kerrottu.
- Ristinkantokykyäni ei selvitetty sopimusta tehtäessä.
- Kurssiriskistä ei varoitettu tarpeeksi.
- Vakuutuksen kuluista ei annettu riittävästi tietoja.
- Mistä kuluja peritään, kun tuottoakaan ei tule.
- Sijoituksen pääomaturva jäi epäselväksi.
- Sijoitustoiminnan sanasto vaikeaselkoista – en ymmärtänyt!

- Tili- ja luottokorttitietojen kalastelu
- Henkilötietojen kalastelu
- Verkkokauppahuijaus
- Sijoitushuijaus
- Pyramidihuijaus
- Tekaistut avustuspyynnöt
- Yllättävät lotto- ja arpajaisvoitot
- Epämääräiset työpaikkailmoitukset

- puhelin, internet
- yhteydenotto ulkomailta
- sijoituspäätöksellä on kiire
- riskitön, hyvä tuotto
- puutteelliset tiedot sijoituskohteesta
- maksut etukäteen
- ongelmatilanteessa yhteydenpito katkeaa

Kokonaiskuvio: yhteydenottomaa, asiakkaan kotimaa, osakkeiden säilytysmaa, maksun kohdema

- pinnallinen viehätysvoima, älykkyys
- vahva itsetunto, itsekeskeisyys
- salailu, valehtelu, epärehellisyys
- piittaamattomuus säännöistä
- empatian puute
- katumuksen ja syyllisyydentunnon puute
- tunteiden pinnallisuus
- vastuunpakoilu

Sijoitushuijaukset – Epäasiallisen toiminnan tunnusmerkit

Kun yhteydenotto tapahtuu –

Keskeisiä palveluntarjoajalle esitettäviä kysymyksiä ovat:

- Kuinka löysitte minut?
- Miten sijoitus tehdään?
- Ovatko osakkeet listattuina?
- Sijoituksen riskit?
- Missä osakkeita säilytetään?
- Rahaliikenne?
- Kustannukset?
- Kohdistuuko osakkeisiin rajoituksia?
- Onko toimilupa?
- Kuka valvoo toimintaanne?

- yhteydenotto sijoituskohteena olevaan yritykseen
- yritysten vuosikertomukset
- toimilupaviranomaiset
- ***koti- ja ulkomaiset varoituslistat***

Pyramidipeli/huijaus:

Sijoitustoiminta:

- suuret tuottolupaukset
- suosittelija saa palkkioita
- sijoituksen tarjoajalla ei ole Fivan myöntämää toimilupaa
- sijoituskohteesta ei ole Fivan hyväksymää esitettä
- sijoituksen taustatiedot puutteellisia
 - Rahankeräyslain 9 – kielto
 - Rikoslain 17 luku 16 b – rangaistus

Palvelusta löydät mm.

- Palveluntarjoajat ja niiden valinta
 - [Varoituslistat](#) luvattomista palveluntarjoajista
- Tuotteet ja palvelut sekä niiden ominaisuudet ja riskit
- Erilaiset asiointitavat ja sopimukset
- Miten toimia mahdollisissa ongelmatilanteissa?
- Ajankohtaisia artikkeleita

- Tutustu osoitteessa [Finanssiasiakas.fi!](http://Finanssiasiakas.fi)

Harri Hirvi
Lakimies

harri.hirvi@finanssivalvonta.fi
puh. 010 831 5284

Finanssivalvonta.fi
Finanssiasiakas.fi